

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเสริมแรงทางสังคมต่อพฤติกรรม
ชนอยุ่ไม่สุขเกินปกติของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 4 คน ดังนั้นการศึกษานี้
การเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) และพฤติกรรม
ชนอยุ่ไม่สุขเกินปกติเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายโรงเรียนประจักษ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่กำลัง
ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2517 ผู้รับการทดลองคนที่หนึ่งอายุ 13 ปี
ผู้รับการทดลองคนที่สอง สาม และ สี่ ต่างก็มีอายุ 11 ปี

หลักการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 4 คน เป็นผู้ลงความเห็นร่วมกันว่านักเรียน
คนใดมีพฤติกรรมชนอยุ่ไม่สุขเกินปกติตามคำจำกัดความที่ผู้วิจัยได้แจ้งไปยังครูแล้ว จากนั้น
ผู้วิจัยและผู้รวมสังเกตไปทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามรายนามที่ได้รับจากครูใน
ชั่วโมงการเรียนการสอนจริง ๆ 5 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที ปรากฏว่านักเรียน 4 คน จาก
จำนวน 5 คน ซึ่งครูเสนอชื่อแก่ผู้วิจัยได้รับเลือกเป็นผู้รับการทดลอง และผู้วิจัยตั้งชื่อสมมุติ
ให้ผู้รับการทดลองทั้ง 4 คนว่า เด็กชาย เอก โท ศรี และ จิตวา ตามลำดับ ส่วนนักเรียน
อีกคนหนึ่งซึ่งครูเสนอชื่อแก่ผู้วิจัยแต่ไม่ได้รับเลือกเป็นผู้รับการทดลองเนื่องจากไม่มาโรงเรียน
ในระหว่างที่ผู้สังเกตเข้าไปทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเพื่อคัดเลือกนักเรียนเป็นผู้รับ
การทดลอง

ผู้รับการทดลองคนที่ 1 เด็กชายเอก อายุ 13 ปี มีพฤติกรรมชนอยุ่ไม่สุขเกินปกติ คือ
ออกจากที่เสมอเพื่อไปนั่งกับเพื่อน ทำเสียงดังเนื่องจากใช้ดินสอหรือวัตถุอื่นเคาะโต๊ะหรือ

เก้าอี้ของเพื่อนที่ตนไปนั่งเบียดควย ไม่ฟังครูสอนและไม่เอาใจใส่ทำงานตามที่ครูสั่ง ผู้รับการทดลองคนที่ 2 เด็กชายโท อายุ 11 ปี มีพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ คือ ออกจากที่ไปยังโต๊ะของผู้อื่นในขณะที่ครูพักการสอนเพื่อให้เวลาแก่นักเรียนที่จดตามคำบรรยายไม่ทัน ไม่ฟังคำสอนของครูในขณะที่ครูสอน ทำเสียงดัง เช่น ขว้างปามาแล้วคล้ายบางมะขามบาง หรือโยนยางเส้นยิงเครื่องใช้ของเพื่อนที่นั่งใกล้เคียง หันหน้าหันหลังไปยังเพื่อนคนอื่น ๆ เพื่อชักชวนให้เขาสนใจจนแทนบทเรียน รวมทั้งไม่ฟังครูสอน และไม่เอาใจใส่ทำงานตามที่ครูสั่ง

ผู้รับการทดลองคนที่ 3 เด็กชายตรี อายุ 11 ปี มีพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ คือ ออกจากที่โดยยืนขึ้นหรือออกเดินไปตามโต๊ะใกล้เคียง หยิบฉวยเครื่องใช้ของผู้อื่น ระบายน้ำให้เขาสนใจในบทเรียนเพื่อให้มาสนใจจนแทน ทำเสียงดังโดยลากโต๊ะ หรือเก้าอี้เข้าไปหาเพื่อน ไม่ฟังครูสอนและไม่เอาใจใส่ทำงานตามที่ครูสั่ง

ผู้รับการทดลองคนที่ 4 เด็กชายจัตวา อายุ 11 ปี มีพฤติกรรมนอนอยู่ไม่สุขเกินปกติ คือ ออกจากที่ เดินไปตามโต๊ะเพื่อชวนคุยหรือเล่นในขณะที่ครูสั่งให้ทำงานอยู่ที่ของตน และออกไปนอกชั้นเรียนบ่อย ๆ ไม่ฟังในขณะที่ครูสอน และมักหันหน้าหันหลังเพื่อหาเพื่อนคุยหรือเล่น

การใช้การลงความเห็นของครูเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรงเพียงพอหรือไม่นั้น เห็นได้จากการวิจัยของบาวเออร์¹ (Bower, 1960) พบว่า การลงความเห็นของครูซึ่งครูใช้วิธีการสังเกตในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเที่ยงตรงคือ ครูสามารถประเมินผลได้เท่ากับ 87 % ของนักจิตวิทยาคลินิก ส่วนการศึกษาของแอมเบิร์ต สเทนเนท และเกลวิน² (Lambert, 1963; Stennet⁺, 1966 and Glavin, 1971) พบว่าการลงความเห็นของครูมีความเที่ยงตรงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกเด็กที่มีปัญหาในชั้นเรียนได้ ดังนั้นการวิจัยนี้จึงใช้การลงความเห็นของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 สี่คนเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

¹R. Harth, J. Glavin, "Validity of Teacher Rating as a Sub-test for Screening Emotionally Disturbed Children," Exceptional Children, 37 (1971), 605 - 606.

ซึ่งครูใช้วิธีการสังเกตเด็กในชั้นเรียนทั้งในขณะที่กำลังสอนและขณะที่ให้ทำกิจกรรมอื่น

การสังเกตและการบันทึก

ในการทดลองครั้งนี้ผู้สังเกตปฏิบัติตามวิธีการของเควิก² (David, 1972) ผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตนั่งอยู่หลังชั้นเรียน มีนาฬิกาจับเวลาคนละเรือน พร้อมควยแบบบันทึกพฤติกรรม ทั้งคู่ในระยะเวลาห่างกันพอที่จะไม่เกิดการบันทึกของกันและกัน ไม่มีการปรึกษาเกี่ยวกับการบันทึกระหว่างการสังเกต ผู้สังเกตกับครูผู้ร่วมงานจะคงระวังไม่ให้นักเรียนเห็นหรือได้ยินการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องการวิจัย ไม่เหลียวไปตามเสียงดังที่เกิดขึ้น ไม่หัวเราะหรือไม่แสดงความสนใจพฤติกรรมใด ๆ ของนักเรียน ผู้สังเกตมีหน้าที่บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนและพฤติกรรมของครูทุก 10 วินาที ตลอด 30 นาที หยุดพัก 1 นาที หลังการบันทึกทุก 5 นาที ทุกวันจันทร์ อังคาร พฤหัสบดี และศุกร์ วันละ 30 นาที การบันทึกกระทำตั้งแต่วันเริ่มต้นของการทดลองไปจนถึงวันสิ้นสุดการทดลอง การบันทึกใช้สัญลักษณ์บันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมรายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ตารางที่ 3 และ 4

ความเชื่อถือเห็นตรงกัน (Reliability of agreement)

การหาค่าความเชื่อถือเห็นตรงกันของการบันทึกใช้วิธีการของพิงค์ตัน³ (Pinkston, 1973)

$$\text{ความเชื่อถือเห็นตรงกัน} = \frac{\text{คะแนนความเชื่อถือเห็นตรงกัน}}{\text{คะแนนความเชื่อถือเห็นตรงกัน} + \text{คะแนนความเชื่อถือไม่ตรงกัน}} \times 100$$

ค่าความเชื่อถือเห็นตรงกันในการบันทึกพฤติกรรมของผู้สังเกต 2 คน ในระหว่างที่ฝึกให้ครูใช้หลักการปรับพฤติกรรมซึ่งได้ค่าความเชื่อถือเห็นตรงกันในการบันทึกพฤติกรรมของผู้รับการทดลองคือในระยะทดลองที่หนึ่งมีค่าเท่ากับ 70 % และในระยะที่สองมีค่าเท่ากับ 76% และเนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการปรับพฤติกรรมของเด็กทีละคน ผู้วิจัยจึงได้หาค่าความเชื่อถือเห็นตรงกันของการบันทึกพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนเพื่อทดสอบความเชื่อถือเห็นตรงกันของการสังเกตพฤติกรรม

²David Phillip, "Application of Behavioral Principles to Classroom Settings," An Empirical Basis of Change in Education, edited by Wesler C. Becker Science Research Associates Inc., (Chicago, 1971) p. 341.

³Elsie M. Pinkston, Nancy M. Reese, Judith M. Le Blanc and Donald M. Baer, "Independent Control of a Preschool Child's Aggression and Peer Interaction by Contingent Teacher Attention," Journal of Applied Behavior Analysis, 6 (1973), 115 - 124.

ให้แนบอนุอีกครึ่งหนึ่ง โดยผู้วิจัยได้นำเอาแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้งสองนี้ไปบันทึกไว้ในแต่ละช่วงเวลา 30 นาที ของทุก ๆ ระยะเวลาทดลองมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความเห็นตรงกันและความเห็นไม่ตรงกันของผู้สังเกตโดยให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับพฤติกรรมซึ่งผู้สังเกตทั้งสองบันทึกพฤติกรรมตรงกันและต่างกัน คะแนนของพฤติกรรมที่ตรงกันนั้นถือเป็นคะแนนความเห็นตรงกัน ส่วนคะแนนของพฤติกรรมที่ต่างกันถือเป็นคะแนนความเห็นไม่ตรงกันในกรณีที่ผู้บันทึกทั้งสองบันทึกตรงกันว่าไม่มีพฤติกรรมที่ศึกษาเกิดขึ้น (Non-Occurance) จะไม่ให้คะแนนสำหรับการบันทึกในชวงเวลานั้น และได้เสนอค่าความคิดเห็นตรงกันของการบันทึกพฤติกรรมพร้อมไปกับการเสนอความถี่ของพฤติกรรม

๒.๑
ครูผู้ร่วมงานทดลอง

ครูผู้ร่วมงานทดลองเป็นครูสตรี อายุ 35 ปี มีประสบการณ์ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์มาแล้วถึง 15 ปี

๒.๒
หลักการคัดเลือกครูผู้ร่วมงาน

ต้องเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่งผู้รับการทดลองทั้ง 4 คน กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งผู้วิจัยได้ผู้สมัครเป็นครูผู้ร่วมการทดลองเพียงคนเดียว เป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์เมื่อใดครูผู้ร่วมงานแล้วผู้วิจัยได้แจ้งให้ครูผู้ร่วมงานได้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการทดลองและสิ่งที่ครูต้องกระทำ (ดูภาคผนวก ข.)

๒.๓
วิธีการฝึกครูผู้ร่วมการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกครูผู้ร่วมงานเพื่อให้เข้าใจหลักการปรับพฤติกรรมและสามารถนำไปใช้ปรับพฤติกรรมในชั้นเรียนได้ การฝึกครูในการทดลองนี้ใช้เวลา 3 สัปดาห์ มีวิธีการคือ

ตอนที่หนึ่ง ผู้วิจัยแสดงคำบรรยายแก่ครูในวันที่ 27, 28 และ 30 พฤษภาคม ในเวลา 15.00 - 15.45 น. สาระของคำบรรยายเกี่ยวกับ

1. การวางเงื่อนไขโดยการกระทำ (Operant Conditioning)
2. หลักการปรับพฤติกรรม (Principle of Behavior Modification)

ประกอบควย

2.1 คำจำกัดความ

2.2 ชนิดของการเสริมแรง ความหมายของการเสริมแรงทางบวก การเสริมแรงทางลบ การเสริมแรงทางสังคม และการไม่ให้การเสริมแรง

2.3 หลักการสำคัญ 2 ประการในการปรับพฤติกรรม คือ

- ก. ให้การเสริมแรงพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Counterconditioning)
- ข. ไม่ให้การเสริมแรง หรือไม่เอาใจใส่กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

เมื่อจบคำบรรยายแล้ว ในวันที่ 31 พฤษภาคม เวลา 15.00 - 15.45 น. ผู้วิจัยจัดละครสมมติขึ้น ครูสอนวิชาต่าง ๆ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ให้ความร่วมมือ เขามาอยู่รวมกันในสภาพการณ์ที่สมมติเป็นชั่วโมงสอน ให้ครูทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีครูท่านหนึ่งสวมบทบาทเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของชั้นเรียน ผู้วิจัยสวมบทบาทครูและสาธิตวิธีใช้หลักการปรับพฤติกรรม จากนั้นให้ครูผู้รวมการทดลอง มาสวมบทบาทเป็นครูบ้าง จนเห็นว่าเข้าใจวิธีการดีแล้วจึงให้เลิกการฝึก

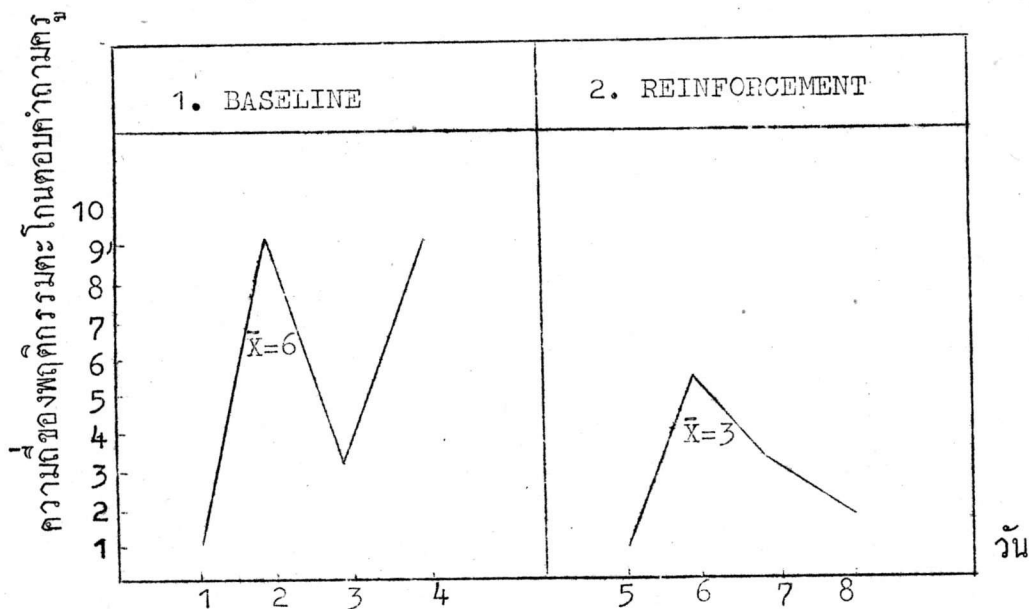
ตอนที่สอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 ถึง 14 มิถุนายน

เฉพาะวันที่มีชั่วโมงวิทยาศาสตร์ คือ ทุกวันจันทร์ อังคาร พุธ ศุกร์ วันละ 30 นาที ให้ครูใช้วิธีการปรับพฤติกรรมกับผู้รับการทดลองภายในชั้นเรียนจริง ๆ การเลือกผู้รับการทดลอง การสังเกตและการบันทึก การหาคาความถี่เห็นตรงกัน ใช้วิธีการเดียวกับที่ใช้กับการทดลองของงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น มีข้อยกเว้นว่าครูต้องไม่เลือกนักเรียนซึ่งมีรายชื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้เป็นผู้รับการทดลอง ในระยะฝึกงานนี้เท่านั้น

เด็กชายเคน (ชื่อสมมติ) ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นผู้รับการทดลองในระยะที่ครูฝึกหัดนี้ เป็นเด็กที่มีพฤติกรรมตะโกนตอบคำถามครูเสมอ ไม่ยกมือเมื่อมีความจำนงจะตอบคำถาม

ครู ครูผู้ร่วมการทดลองใช้การเสริมแรงอย่างเป็นระบบตามแบบแผนในหลักการปรับพฤติกรรมเพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือพฤติกรรมตะโกนตอบคำถามครูของเคน เคนจะได้รับการเสริมแรงจากครูใดแก่ คำชมเชยหรือความสนใจ หมายถึง การยิ้ม พยักหน้า แสดงท่าทียอมรับเมื่อยกมือแสดงความจำนงจะตอบคำถาม และไม่ได้รับการเสริมแรงจากครูเมื่อมีพฤติกรรมตะโกนตอบคำถาม ผลการทดลองนำเสนอโดยกราฟต่อไปนี้

รูปที่ 1 กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมตะโกนตอบคำถามของเด็กชายเคน ในระยะก่อนและหลังใช้หลักการปรับพฤติกรรม

$\bar{X}$ แสดงค่าเฉลี่ยความถี่

— แสดงความถี่ของพฤติกรรมตะโกนตอบคำถามครู

ในระยะที่หนึ่งผู้สังเกต 2 คน บันทึกได้ค่าเฉลี่ยความถี่พฤติกรรมตะโกนตอบคำถามครูได้ค่าเฉลี่ยความถี่เท่ากับ 6 และค่าเฉลี่ยความถี่ในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นระยะที่ครูให้การเสริมแรงลดลงเป็น 3 แสดงให้เห็นว่าครูมีความสามารถที่จะใช้หลักการปรับพฤติกรรมลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ ค่าความถี่เห็นตรงกัน (Reliability of agreement) ของการสังเกตครั้งนี้ในระยะทดลองที่หนึ่งมีค่าเท่ากับ 70 % และในระยะทดลองที่สองมีค่าเท่ากับ 76 %

แบบแผนของการทดลอง (Experimental Design)

ใช้แบบแผนการทดลองของ ซิดแมน (Sidman, 1960) คือเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมจนอยู่ไม่สุขเกินปกติของเด็กที่ละคน³ (A Single-Subject Intra-Replication Design) หรือแบบแผน ABAB ของ แบร์⁴ (Baer, 1968) การทดลองเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน 2517 ถึง 9 สิงหาคม 2517 การสังเกตและการบันทึกกระทำเฉพาะในชั่วโมงสอนวิทยาศาสตร์ คือทุกวันจันทร์ อังคาร พฤหัสบดีและศุกร์ วันละ 30 นาที โดยบันทึกทุก 10 วินาที หยุดพัก 1 นาที หลังการบันทึกทุก 5 นาที และใช้วิธีการสังเกตและการบันทึกแบบเดียวกันนี้ตลอดระยะเวลาทดลองทั้ง 4 ระยะ ตามลำดับคือ

1. ระยะ A₁ (Baseline) 17 ถึง 28 มิถุนายน 2517 ระยะนี้ครูสอนไปตามปกติ ผู้สังเกต 2 คน นั่งอยู่หลังชั้นเรียน คอยบันทึกความถี่ของพฤติกรรมจนอยู่ไม่สุขเกินปกติของผู้รับการทดลองและพฤติกรรมของครู

2. ระยะ B₂ (Reinforcement) 15 ถึง 26 กรกฎาคม 2517 เป็นระยะที่ครูใช้หลักการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification Techniques) อย่างเป็นระบบระเบียบ คือให้การเสริมแรงทางสังคมเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Appropriate Behavior) ตามที่ให้คำจำกัดความไว้ และไม่ให้การเสริมแรงเมื่อมีพฤติกรรมจนอยู่ไม่สุขเกินปกติ (Hyperactivity) เกิดขึ้น

3. ระยะ A₂ (Extinction) 29 กรกฎาคม ถึง 2 สิงหาคม 2517 เป็นระยะควบคุมการทดลอง (Experimental Control) กลับไปใช้กระบวนการอย่างระยะ A₁

4. ระยะ B₂ (Reinstatement of Reinforcement) 5 ถึง 9 สิงหาคม เป็น

---

³Murray Sidman, Tactics of Scientific Research (New York : Basic Book Inc., 1960), pp. 137 - 139.

⁴Baer, D.M., Wolf, M.M. Risley, T.R. "Some Current Dimensions of Applied Behavior Analysis," Journal of Applied Behavior Analysis, (1968), 91 - 97.

ระยะที่ครูกลับไปใช้การเสริมแรงทางสังคมกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคำจำกัดความอีกครั้ง กระบวนการอย่างระยะ B_1 ทุกประการ

จากแบบแผนการทดลองข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระยะ A_2 และ B_2 มีกระบวนการอย่างระยะ A_1 และ B_1 จึงเป็นการซ้ำกระบวนการอีกครั้ง การที่กลับไปใช้กระบวนการ A_1 และ B_1 นั้นก็เพื่อยืนยันว่า หลักการปรับพฤติกรรมซึ่งใช้การเสริมแรงทางสังคมได้แก่คำชมเชย และความสนใจของครู ทำให้พฤติกรรมชดช้อยไม่สุขเกินปกติของผู้รับการทดลองแต่ละคนลดลงได้จริง ทั้งนี้การลดลงของพฤติกรรมชดช้อยไม่สุขเกินปกติจึงไม่ใช่เพราะสาเหตุอื่น ๆ เช่น การเสริมแรงจากเพื่อนหรือความขากายของบทเรียน แต่เป็นเพราะการเสริมแรงจากครูตามหลักการปรับพฤติกรรมเท่านั้น

การเสนอผลการวิจัย

ในการทดลองที่ใช้หลักการปรับพฤติกรรม การใช้กราฟเปรียบเทียบผลการทดลองในระยะทดลองซึ่งใช้หลักการปรับพฤติกรรมกับระยะที่ไม่ใช้หลักการปรับพฤติกรรมของผู้รับการทดลอง แต่ละคนหรือเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้วิจัยหลายท่าน เช่น อัลเลน และพวก⁶ (Allan et al., 1967) แพตเตอร์สัน⁷ (Patterson, 1965) ฮอลล์และพวก⁸ (Hall et al., 1968) มีความเห็นตรงกันว่า การใช้กราฟแสดงผลการทดลองในการปรับพฤติกรรมเป็นวิธีการประเมินผลการทดลองที่สะดวก ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ⁹ เพราะ

⁶Allan et al., Loc.cit.

⁷Patterson , Loc.cit.

⁸Hall et al., Loc.cit.

⁹Poteet, Loc.cit.

กราฟจะแสดงให้เห็นผลการทดลองต่อเนื่องกันตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการทดลอง ทำให้เห็น
 ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการทดลองอย่างชัดเจน และเนื่องจากผลการวิจัยของ
 ผู้วิจัยที่กล่าวนามมาเป็นไปตามสมมุติฐานของการทดลองคือ พฤติกรรมขนอยไม่สขเกินปกติ
 ลดลงในระยะทดลองที่ใช้หลักการปรับพฤติกรรมและเพิ่มขึ้นในระยะที่ 3 ซึ่งไม่ใช่หลัก
 หลักการปรับพฤติกรรม ด้วยเหตุที่ความเปลี่ยนแปลงทั้งหมดมองเห็นได้ชัดเจนจากกราฟ
 ผู้วิจัยเหล่านี้จึงไม่จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ทางสถิติสนับสนุนอีก

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยด้วยกราฟตามแบบอย่างงานวิจัยของผู้วิจัยที่กล่าวนาม
 มา แต่ถาปรากฏว่าผลการทดลองเห็นได้ไม่ชัดจากกราฟ ผู้วิจัยจึงจะไ้ทำการวิเคราะห์
 ด้วยสถิติอื่นสนับสนุน